

Muistisairaahan ihmisen edunvalvonta yhteistyönä -projekti 2013–2016

Sipoon projektiryhmän 5. kokous

Aika torstai 28.5.2015 klo 9.00–11.20

Paikka Nikkilän terveyskeskus 3. krs., iso kokoushuone (Jussaksentie 14, Sipoo)

Läsnä Helena Räsänen, palvelujohtaja, ikääntyneiden palvelut, projektiryhmän puheenjohtaja
Hans-Eric Christiansson, puheenjohtaja, Sibbo Svenska Pensionärsförening rf
Gitte Jensen, erityissosiaalihoaja, vammaispalvelut
Kaarlo Kuntsi, vanhusneuvoston puheenjohtaja
Paula Lappalainen, osastonhoitaja, akuutti- ja kuntoutusosasto
Antti Lemetyinen, toimintaterapeutti, Suvituuli, Suvikuja
Gun Mannila, omaishoitaja
Anders Mickos, johtava lääkäri
Veli-Matti Ponkala, palvelujohtaja, aikuissosiaalityö
Hanne Pyykönen, muistikoordinaattori, muistipoliklinikka
Elina Ravanne, ylitarkastaja, julkinen notaari, Itä-Uudenmaan maistraatti, Vantaan yksikkö
Marja Rosenberg, sairaanhoitaja, avovastaanotto
Tuula Wackström, kotihoidon palvelupäällikkö
Aila Vatjus-Anttila, yhdistyksen tiedottaja, vanhusneuvoston jäsen, Sipoon eläkkeensaajat ry
Nina Weckman, palveluohjaaja, vanhusneuvoston sihteeri, ikääntyneiden palvelut
Henna Nikumaa, projektijohtaja, Suomen muistiasiantuntijat ry
Elina Koponen, projektikoordinaattori, Suomen muistiasiantuntijat ry, projektiryhmän sihteeri

Poissa Maria Aro, sairaanhoitaja, muistihoitaja, Etelä-Sipoon kotihoito
Markku Luukkanen, kotihoidon lääkäri
Mikaela Mickos, terveyskeskuslääkäri, Söderkullan terveysasema
Paula Perälä, kotihoidon ohjaaja, Pohjois-Sipoon kotihoito
Jaana Sundvall, yleinen edunvalvoja, Itä-Uudenmaan oikeusaputoimisto, Porvoon toimipiste
Jens Weckström, etuuskäsittelijä, aikuissosiaalityö
Kirsi Venäläinen, lähihoitaja, Suvirinne

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Projektiryhmän puheenjohtaja Helena Räsänen toivotti läsnäolijat tervetulleeksi. Asialista hyväksyttiin.

2. Edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen muistioon ei ollut huomautettavaa.

3. Projektin ajankohtaiset kuulumiset

Henna Nikumaa kertasi aluksi projektiryhmän tehtävän ja kertoi projektin ajankohtaisina asioina mm. väliarvioinnista, muistikoordinaattoriverkoston koordinoinnista ja tapaamisesta 21.5.,

muistisairaiden ihmisten yhdenvertaista oikeutta vammaispalveluihin käsittelevistä artikkeleista (Memo 1/2015 ja 2/2015) sekä yhteistyöstä maistraattityöryhmän kanssa holhoustoimea varten laadittavien lääkärintlausuntopohjien kehittämiseksi. Lisäksi Duodecimin Terveysportin Lääkäriin käsikirjan päätoimittajan kanssa on sovittu valmiiden lausuntopohjien saamisesta Terveysporttiin. Projektityöntekijät kertoivat myös ajankohtaiset terveiset kehittämistyön etenemisestä Rovaniemellä.

Tarkemmin Nikumaa kertoi oikeudellisen ennakkoinnin oppaan työstämisestä yhteistyössä useiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Opasta on tehty viime syksystä alkaen ja nyt ollaan siinä vaiheessa, että luonnos oppaasta on ollut toukokuun aikana laajoilla kommenttikierroksilla mukaan lukien Sipoon projektiryhmä. Saatujen kommenttien pohjalta tekstiä työstetään eteenpäin yhdessä asiantuntijakirjoittajien kanssa, ja opas on menossa ensimmäiseen taittoon kesäkuun alkupuolella. Syksyllä opasta pilotoidaan Sipoossa ja Rovaniemellä sekä muiden oppaan työstämisessä mukana olevien tahojen toiminnassa. Sovittiin, että Sipoossa pilotoinnin toteutuksessa tehdään yhteistyötä osaston, muistipoliklinikan, palveluohjauksen, omaishoidon koordinaattorin ja eläkeläisjärjestöjen kanssa. Nämä tahot saavat pilottipainosta sekä kyselylomakkeen vastauskuoren kera annettavaksi asiakkailleen.

Kokonaisuudessaan opas on valmis alkuvuodesta 2016 sekä suomen- että ruotsinkielisenä. Oppaan lisäksi ollaan tekemässä tiivistelmiä oppaan sisällöistä sekä ns. tiiseri, jonka tarkoituksena on houkuttaa oppaan äärelle ja toimia kevyenä jaettavana materiaalina. Eläkeliiton kanssa tehdään yhteistyötä oppaan levittämisessä.

4. Projektin eteneminen Sipoossa

- kaksiosaisen koulutuksen tilanne

Oikeudellisesta ennakkoinnista edunvalvontaan -koulutuksen ensimmäinen osa, jonka teemana oli oikeudellinen ennakkointi, toteutettiin kuluneen kevään aikana kolmena samansisältöisenä koulutusiltapäivänä. Osallistujia oli 14–22 henkilöä /koulutuskerta kotihoidosta, osastolta, avovastaanotolta, sosiaalityöstä (1) ja pitkäaikaishoidosta (1). Palautekyselyssä koulutus sai erittäin hyvää palautetta.

Koulutuksen toinen osa, joka keskittyy edunvalvontaan, järjestetään syksyllä: 16.9., 30.9. ja 28.10. Sovittiin, että aiemmin kohderyhmäksi määritellyn kotihoidon, osaston, aikuissosiaalityön ja avovastaanoton henkilöstön lisäksi syksyn koulutusiltpäiviin kutsutaan myös asumispalveluyksiköiden työntekijöitä. Osallistujia mahtuu mukaan maksimissaan 35 /koulutuskerta.

Lisäksi keskusteltiin siitä, että kaikki työntekijät eivät ole päässeet osallistumaan kevään koulutuspäiviin ja esimerkiksi kotihoitoon on tullut uusia työntekijöitä. Projektityöntekijät toivat esille, että neljännen koulutuksen järjestäminen oikeudellisesta ennakkoinnista ei ole ainakaan tällä hetkellä mahdollista. Sovittiin, että nämä työntekijät voisivat osallistua Vesa Anttila pitämiin alustuksiin edunvalvontavaltuutuksesta Vanhustenviikolla Sipoossa sekä tietenkin ovat tervetulleita koulutuksen toiseen osaan.

- kehittämiskohteiden työryhmien puheenvuorot: työryhmien toimenpiteiden tilanne

Oikeudelliset ennakkoinnin keinot -työryhmän työstämät luonnokset Sipoon hoitotahtolomakkeesta ja sen saatteesta oli lähetetty projektiryhmälle etukäteen asialistan liitteenä. Luonnoksista keskusteltiin lyhyesti ja lisäksi sovittiin, että niitä voi vielä kommentoida

tarkemmin kirjallisesti. Aila Vatjus-Anttila mainitsi, että hän voi viedä hoitotahtolomakkeen luonnoksia kommentoitavaksi ja testattavaksi eläkeläisjärjestön tapahtumaan. Sovittiin, että kaikki kommentit toimitetaan työryhmän vastuuhenkilö Hanne Pyyköselle elokuun alkuun mennessä, ja työryhmä jatkaa työskentelyään elokuun kokouksessaan saatujen kommenttien pohjalta. Pyykönen toi esille, että työryhmällä on lisäksi tehtävänä pohtia sitä, että kenelle / mihin hoitotahtolomakkeet Sipoossa toimitetaan sekä ohjeistaa hoitotahdon kirjaamisesta potilastietojärjestelmään.

Lääkärinlausuntopohjan pilotointi ja lausunnon laatimisen käytännöt -työryhmän vastuuhenkilö Anders Mickos kertoi, että jo edellisessä projektiryhmän kokouksessa esillä olleet lausuntopohjat (lääkärinlausunto edunvalvonta-asiassa ja lääkärintausunto edunvalvontavaltuutuksen vahvistamista koskevassa asiassa) on nyt saatu lomakemuotoon, ja ne voidaan ottaa pilotointikäyttöön Sipoossa. Pilotoinnin osalta on sovittu, että lääkärit lähettävät lomakkeita käytettyään niistä vapaamuotoista palautetta Anders Mickokselle ja tämän lisäksi palautetta kerätään vielä keskitetysti kyselylomakkeella noin puolen vuoden pilotointijakson jälkeen. Lisäksi työryhmä on tehnyt ensimmäisen luonnoksen ”lääkärinlausunto kyvystä tehdä oikeustoimi” -lausuntopohjasta, ja se on lähetetty maistraatin holhoustoimen asiantuntijoille kommentoitavaksi. Lisäksi suunnitteilla on järjestää lääkäreille koulutustilaisuus mahdollisesti syyskuussa.

Edunvalvontaprosessin kuvaaminen ja selkiyttäminen -työryhmän vastuuhenkilö Nina Weckman esitteli työryhmän tekemät kaksi prosessikaaviota. Kaavioista toinen koskee tilannetta, jossa henkilö hakee itse itselleen edunvalvojaa, ja toinen tilannetta, jossa tehdään ilmoitus edunvalvonnan tarpeesta olevasta henkilöstä. Weckman totesi prosessikaavioiden olevan tarkoitettu ammattilaisten käyttöön selkiyttämään edunvalvontaprosessin etenemistä ja kokonaisuutta. Elina Ravanne mainitsi, että kaavioita voidaan hyödyntää jo ensi syksynä Oikeudellisesta ennakoinnista edunvalvontaan -koulutuksen edunvalvontaosiossa.

Ohjauksen ja neuvonnan käytännöt -työryhmän vastuuhenkilö Helena Räsänen kertoi, että tiedottamisen, neuvonnan sekä vertaistuen parantamisessa ja lisäämisessä tärkeässä roolissa tulee olemaan uusi Sipoon Muisti ry. Sipoon Muisti ry:n perustamiskokous pidettiin 20.5.2015 Elsiessä, ja hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Juha Huotari. Suvituuli ja Suvikuja -yksiköihin on tehty uusi esite asukkaille ja omaisille, ja se sisältää myös itsemääräämisoikeuden, edunvalvonnan, edunvalvontavaltuutuksen ja hoitotahdon asioita. Samantapaista esitettä suunnitellaan kaikkiin yksiköihin. Lisäksi työryhmä on sopinut kunnan nettisivuilla olevan tiedon uudistamisesta ko. teemoista. Työryhmässä on sovittu myös siitä, että kunnassa nimetään ja koulutetaan etujen valvonnan kysymysten syväosaajiksi joitakin työntekijöitä, kuten palveluohjaaja, muistikoordinaattori, toimintaterapeutti, erityissosiaalihojaaja ja sosiaalityöntekijä.

- toimenpiteiden kokonaisuuden tarkastelua

Ajan puutteen vuoksi keskustelu toimenpiteiden kokonaisuudesta siirrettiin projektiryhmän syksyn kokoukseen.

5. Projektin väliarvioinnin tulokset

Henna Nikumaa kertoi projektin väliarvioinnin koostuneen useasta eri palasesta: projektityöntekijöiden puolivuositteiset reflektointikeskustelut arviointisuunnitelman mukaisesti, tulevaisuusmuistelu Sipoon ja Rovaniemen projektiryhmissä, arviointikysely ohjausryhmälle, palautekyselyt koulutuksista ja tapahtumista, dokumentointi sekä suullisen palautteen keruu.

Tarkemmin Nikumaa esitteli edellisessä Sipoon projektiryhmän kokouksessa toteutetun tulevaisuusmuistelun yhteenvetoa (ks. liitteenä olevat kokousdiat).

6. Rovaniemen ja Sipoon edustajien vierailut toistensa luona 2015

– Sipoon edustajien vierailu Rovaniemellä 12.5.2015

Nina Weckman, Hanne Pyykönen ja Gitte Jensen toivat terveiset vierailusta Rovaniemellä 12.5. He kertoivat tutustumisesta Lapin Muistiyhdistyksen toimintaan ja Rovaniemen palveluohjaukseen sekä yhdessä Rovaniemen projektiryhmän kanssa pidetystä Puimala-työpajasta. Puimala oli koettu osin ahdistavaksi ”tentiksi”, eikä se mahdollistanut toivottua molemminpuolista kokemusten vaihtoa ja vertaisoppimista. Sen sijaan positiivista oli kiireetön tunnelma, hyvä ruoka ja mukavat ihmiset.

– Rovaniemen edustajien vierailu Sipooseen 3.12.2015

Ideoitii ja alustavasti suunniteltiin Rovaniemen edustajien vastavierailua Sipooseen 3.12. Projektityöntekijät kertoivat, että Rovaniemeltä ovat tulossa SAS-hoitaja, terveydenhoitaja kotihoidosta, lähihoitaja päiväkeskuksesta ja muistikoordinaattori tai -hoitaja, ja kiinnostusta on herättänyt mm. green care -menetelmä Sipoossa ja kotihoidon asiakkaiden ulkoilumahdollisuuksien järjestäminen. Keskusteltiin siitä, että päivän kulku voisi olla samantapainen kuin Rovaniemellä, eli aamupäivällä tutustumisia eri yksiköihin (esim. seniorikeskuksen alue, sote-talo), sen jälkeen yhteinen lounas ja iltapäivällä vaihdettaisiin kokemuksia kunnissa tehtävästä kehittämistyöstä projektissa. Sipoon projektiryhmältä toivotaan runsaslukuista osallistumista kuntakumppanusten yhteiseen päivään, erityisesti lounaalle ja iltapäivän osuuteen.

Sovittiin, että vierailun emäntinä toimivat Aila Vatjus-Anttila sekä Paula Lappalainen ja isäntänä Antti Lemetyinen. Aila, Paula ja Antti jatkavat vierailupäivän ohjelman suunnittelua yhteistyössä projektityöntekijöiden kanssa.

7. Muut asiat

Ei muita asioita.

8. Seuraavan kokouksen ajankohta

Seuraava projektiryhmän kokous on **torstaina 12.11.2015 klo 13–16**. Kokouspaikka varmistuu myöhemmin.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.20.